

PELLAVAROCK

Tapahtuma-alueen kehittämissuunnitelma

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Matkailun koulutusohjelma
Tapahtuma- ja kokousmatkailu
Opinnäytetyö
Syksy 2008
Anssi Tyrni

Lahden ammattikorkeakoulu
Matkailun koulutusohjelma

TYRNI, ANSSI:

Pellavarock

Tapahtuma-alueen kehittämissuunnitelma

Tapahtuma- ja kokousmatkailun opinnäytetyö, 36 sivua, 4 liitesivua

Syksy 2008

TIIVISTELMÄ

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö käsittelee tapahtuma-alueen suunnittelua ja rakentamista liittyen keskisuuren yleisötapahtuman järjestämiseen. Opinnäytetyön tavoitteena on antaa kehittämissuunnitelmia Pellavarockin tapahtuma-alueen toimivuuden parantamiseksi. Opinnäytetyö tehtiin toimeksiantona Pellavan Takoijat ry:lle, joka vastaa Pellavarock-tapahtuman järjestämisestä.

Opinnäytetyön teoriaosa keskittyy pääasiassa tapahtumanjärjestämisen eri vaiheisiin. Aiheet etenevät järjestelmällisesti tapahtuman suunnitteluprosessista aina tapahtuman toteuttamiseen asti. Teoriaosan loppupuolella käsitellään yksityiskohtaisemmin tapahtuma-alueen vaatimia erityisjärjestelyjä sekä alueella toimivia palveluja.

Työn toiminnallinen osuus toteutettiin vuoden 2008 Pellavarockin järjestämispäivänä 9. elokuuta. Tapahtumapäivänä tehtiin havaintoja tapahtuma-alueen ongelmista ja tutkittiin vaihtoehtoisia toteuttamistapoja, joilla tapahtumaa voitaisiin kehittää eteenpäin. Kehittämissuunnitelmat on merkitty tapahtuma-alueen karttaan, joka toimii myös toiminnallisen osuuden tuotoksena.

Opinnäytetyön perusteella voidaan todeta, että tapahtuma-alueen huolellinen suunnittelu ja rakentaminen ovat keskeisessä asemassa koko tapahtuman onnistumisen kannalta. Tapahtuma-alueen toimivat järjestelyt edesauttavat asiakkaiden viihtyvyyttä ja helpottavat turvallisuusasioiden huomioimista sekä alueen hallintaa.

Avainsanat: yleisötapahtuma, tapahtumanjärjestäminen, festivaalit, kehittäminen

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Tourism and Hospitality

TYRNI, ANSSI:

Pellavarock
Development Plan for the Event Area

Bachelor's Thesis in MICE Tourism, 36 pages, 4 appendices

Autumn 2008

ABSTRACT

This functional thesis deals with organizing a public medium-sized event and planning and developing the event area. The purpose of the thesis is to give suggestions for developing the event area of Pellavarock-festival. With these development suggestions the event organizer could improve the event area's functionality. This thesis was made for the registered association Pellavan Takojat, which is responsible for organizing the Pellavarock.

The theoretical part of the thesis focuses mainly on different stages of event organizing. The subjects proceed systematically from the planning process all the way to the implementation of the event. The end of the theoretical part deals with different special arrangements and services that operate in the event area.

The functional part of this thesis was executed on the 9th of August 2008 when Pellavarock was held. On that day some observations were made about the problems of the event area and researches of how you could improve the festival. The development suggestions are marked on the map of the festival area, which is also the product of this thesis.

On the basis of this thesis it can be stated that thorough planning and construction of the event area play a central role in the overall success of an event. Well-planned arrangements of an event area improve the comfort of the customers and facilitate attention to security issues and controlling the whole event area.

Keywords: public event, event organizing, festivals, development

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTTAMISKEINOT	3
2.1	Toiminnallinen opinnäytetyö	5
2.2	Havainnointi	6
3	PELLAVAROCK	8
3.1	Historiaa	8
3.2	Pellavan Takojat ry	10
4	TAPAHTUMAN SUUNNITTELU	11
4.1	Strategisen tason kysymykset	13
4.2	Operatiivisen tason kysymykset	15
5	TAPAHTUMAN TOTEUTUS	17
5.1	Alueen valmistelu ja rakentaminen	19
5.2	Tapahtumatekniikka	20
5.3	Tapahtuman kulku	21
6	TAPAHTUMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN	22
6.1	Alueen mitoitus	23
6.2	Anniskelualue	24
6.3	Rakennelmat	25
7	TULOSTEN ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI	26
8	YHTEENVETO JA OMA ARVIOINTI	31
	LÄHTEET	34
	LIITTEET	37

1 JOHDANTO

Erilaiset musiikkifestivaalit ovat hyvin merkittävä osa Suomessa järjestettävistä yleisötapahtumista. Etenkin kesäaikaan, jolloin on ilmaston puolesta ainoa järkevä ajankohta järjestää Suomessa suuria ulkoilmatapahtumia, monilla paikkakunnilla ihmiset kerääntyvät mitä erilaisimpiin musiikkitapahtumiin hankkimaan elämyksiä ja nauttimaan elävästä musiikista.

Musiikkityyleistä etenkin metallimusiikki on viime vuosina noussut pienten marginaaliryhmien suosimasta radikaalista musiikkityylistä koko kansan hyväksymäksi ja suosimaksi. Suurin rajojen rikkoja oli varmasti hard rock -yhtye Lordi, joka vuoden 2006 Euroviisuvoitollaan nousi kaikkien suomalaisten sankariksi lapsista eläkeläisiin. Lordin voiton lisäksi on ilmaantunut muitakin esimerkkejä hevin kasvavasta suosiosta ja kaupallistumisesta, kuten melodisen metalliorkesterin Nightwishin nousu kansainvälisesti menestyneeksi yhtyeeksi, mistä on uutisoitu laajalti jo vuosien ajan valtakunnallisessa mediassa.

Raskaan musiikin kasvavan suosion myötä myös metallimusiikkiin painottuvien festivaalien kävijämäärät ovat olleet nousussa. Osittain tästä syystä koen, että opinnäytetyöni edesauttaa Pellavarockia laajentumaan ja kasvattamaan kävijämääriään tulevaisuudessa. Tapahtuman kehittyessä suuremmat yleisömäärät tuovat tuloja myös välillisesti Lammin kunnan elinkeinoelämälle.

Päädyin tekemään opinnäytetyöni Pellavarockille, koska olen ollut useana vuonna kävijänä tässä tapahtumassa ja tiedän suurimmaksi osaksi, mitkä tämän festivaalin vahvuudet ja heikkoudet ovat. Lisäksi omasta bändiharrastuksestani johtuen taustatietoni tästä musiikkigenrestä ovat vähintäänkin kohtuulliset. Myös Pellavarock-paikkakunta on itselleni ennestään tuttu, koska olen käynyt lukion Lammilla.

Opinnäytetyöni rakenne on seuraavanlainen: johdannon jälkeisessä luvussa esittelen tutkimuksen tavoitteita ja käyttämiäni toteuttamiskeinoja. Kerron tarkemmin, mitä

toiminnallinen opinnäytetyö pitää sisällään ja mitä havainnointi tarkoittaa tutkimusmenetelmänä. Kolmannessa luvussa esittelen lyhyesti, mikä on Pellavarock ja millaisesta tapahtumasta tarkemmin on kyse. Lisäksi käyn läpi tapahtuman historiaa ja esittelen opinnäytetyön toimeksiantajan Pellavan Takoijat ry:n.

Neljännessä pääluvussa käsittelen tapahtuman suunnitteluprosessia lähdekirjallisuuden avulla. Käyn läpi, mitä tapahtuman strateginen ja operatiivinen suunnittelu pitää sisällään ja miten ne eroavat toisistaan. Korostan myös suunnittelun tärkeyttä onnistuneen tapahtuman luomisessa. Tapahtuman suunnittelu –luvun jälkeen siirryn käsittelemään tapahtuman toteutusta käyttämällä edelleen apuna alan kirjallisuutta. Tapahtuman suunnittelua ja toteuttamista käsittelevissä pääluvuissa sovellan kirjallisuudesta poimittua tietoa Pellavarockin tapaukseen ja nostan esille esimerkkejä, miten tapahtumanjärjestämiseen liittyvät teoreettiset asiat näkyvät käytännössä kyseisessä tapahtumassa.

Kuudennessa luvussa siirryn tapahtuman toteuttamisesta tarkemmin tapahtuma-alueeseen ja siihen liittyviin erityispiirteisiin. Käytän tämän luvun alaluvuissa apuna erityisesti Jari Vuoripuron kirjoittamaa Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopasta, jossa on tarkkaan eriteltynä monia eri osa-alueita yleisötapahtumien järjestämisestä. Tässä luvussa nostan esille jo joitakin Pellavarockin tapahtuma-alueen epäkohtia, mutta käsittelen näitä aiheita tarkemmin vasta seuraavassa luvussa.

Seitsemäs luku painottuu omiin havaintoihini Pellavarockin tapahtuma-alueesta ja ehdotuksiini alueen kehittämistä. Näin ollen tämä luku on merkityksellisin opinnäytetyön tutkimustulosten ja tutkimusongelman ratkaisun kannalta. Olen liittänyt tähän lukuun joitakin itse ottamiani kuvia Pellavarockin tapahtuma-alueesta tekstin havainnollistamiseksi. Kahdeksas ja viimeinen luku sisältää koko opinnäytetyöprosessin yhteenvedon ja henkilökohtaisen arviointini työn onnistuneisuudesta ja omasta oppimisestäni.

2 TUTKIMUKSEN TAVOITTEET JA TOTEUTTAMISKEINOT

Opinnäytetyöni tavoitteena on selvittää, miten Pellavarockin tapahtuma-alueella ja sen toimivuutta olisi mahdollista kehittää ja millä keinoin. Alue, missä Pellavarock nykyään järjestetään, on tiukkaan rajattu ja maastoltaan hyvin epätasainen, mikä aiheuttaa joitakin käytännön järjestelyongelmia, esimerkiksi alueelle kulkemisen ja rakenteiden pystyttämisen kannalta. Joinakin vuosina alueen fyysiset rajat ovat tulleet vastaan ja alueella olevia palveluja ei ole pystytty sijoittamaan järkevästi. Alueen laajentaminen ei ole mahdollista, koska alue rajoittuu yhdeltä reunalta Ormajärveen ja ympäröivä alue on luonnonsuojelualuetta. Luonnonsuojelulain 13 §:n rauhoitussäännöksissä kielletään luontoa muuttava toiminta, joka sisältää mm. rakennusten tai rakennelmien rakentamisen ja ylipäättään toiminnat, jotka vaikuttavat epädullisesti alueen luonnonoloihin (Luonnonsuojelulaki 1096/1996, 13 §). Tästä syystä aion siis tutkia, miten alueen palvelut ja rakennelmat tulisi sijoitella tapahtuma-alueelle ja millä keinoin alueen järjestelyt voitaisiin saada mahdollisimman hyvin toimiviksi tällä rajatulla ja maastoltaan haasteellisella alueella.

Oma tavoitteeni tämän opinnäytetyön tekemisessä on saada kokemusta tapahtumanjärjestämisestä käytännössä ja kerätä aiheeseen liittyvää teoriapohjaista tietoa käyttämällä eri lähteitä mahdollisimman monipuolisesti. Lisäksi pyrin hyödyntämään tässä opinnäytetyössä ammattikorkeakouluopintojeni aikana oppimiani matkailualan tietoja ja taitoja ja siten kehittämään omaa ammatillista osaamistani.

Tämän opinnäytetyön tarkoituksena on antaa työn toimeksiantajalle uusia ideoita ja muutosehdotuksia tulevien vuosien Pellavarock-tapahtumia ajatellen. Tuottamieni kehittämissuositusten avulla Pellavarockia järjestävä organisaatio pystyy toivottavasti järjestämään entistä parempia ja asiakasystävällisempiä tapahtumia. Kehittämisen myötä on oletettavaa, että tapahtuma parantaa myös tuloksellisuuttaan, jolloin tapahtuman järjestäjät voivat hankkia Pellavarockiin yhä laadukkaampia ja vetovoimaisempia esiintyjä. Mikäli edellä mainitut oletukset toteutuvat ajatellulla tavalla, Pellavarock voi tulevaisuudessa kasvaa suuremmaksi ja merkittävämmäksi rock-festivaaliksi, kuin se on viime vuodet ollut.

Rajaan opinnäytetyöni aihetta siten, että keskityn tarkastelemaan eri keinoja nykyisen tapahtuma-alueen kehittämiseksi enkä aio perehtyä tarkemmin mahdollisiin vaihtoehtoisin järjestämispaikkoihin. Uusien alueiden kartoittaminen, järjestelyjen suunnittelu ym. tapahtumanjärjestämiseen liittyvä tutkiminen vaatisi liikaa aikaa ja työtä yhden opinnäytetyöprojektin tekemiseen, joten jätin tämän vaihtoehdon tarkoituksella opinnäytetyöni ulkopuolelle. Tämän rajauksen ansiosta pystyn keskittymään tapahtumaa varten pystytettyjen rakennelmien ja kulkuväylien sijoitteluun ja tapahtuman aluesuunnitteluun. Perusteellisen aluesuunnittelun avulla voidaan löytää parhaat käytännöllisimmät paikat esimerkiksi anniskelualueiden tai wc-tilojen sijoittamiselle.

Suoritan tutkimukseni toiminnallisena opinnäytetyönä, koska mielestäni se tuntuuärkevimmältä lähestymistavalta ottaen huomioon tapahtuman luonteen ja tarkasteltavien ongelmien laadun. Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee käytännön toiminnan ohjeistamista ja opastamista sekä toiminnan järjestämistä ammatillisessa kentässä. Toiminnallisessa opinnäytetyössä on olennaista yhdistää käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnän avulla (Vilka & Airaksinen 2003, 9). Oma opinnäytetyöni keskittyy itse tapahtuman järjestämispäivään, joka on 9. elokuuta 2008, joten työn kirjoittaminen on hyvin kiinteästi yhteydessä käytännön toimiin.

Toteutin opinnäytetyöni toiminnallisen osuuden osallistumalla Pellavarockin järjestelyihin ja toteuttamiseen 9.8.2008, jolloin pystyin samalla kirjaamaan ylös tapahtuman kehittämiseen liittyviä huomioita. Pellavarockin eteen tekemäni työ yhdistettynä tämän opinnäytetyöraportin kirjoittamiseen muodostavat siis yhdessä opinnäytetyöni lopullisen tuotoksen. Opinnäytetyöhöni liittyy myös tapahtuman aluekartan tekeminen (Liite 1), johon olen merkinnyt kehittämäni muutosehdotukset alueen järjestelyihin. Kartan pohjana olen käyttänyt jo olemassa olevaa Pellavarockin aluekarttaa (Liite 2).

En aio käyttää työssäni muita tutkimusmenetelmiä kuin omakohtaista havainnointiani, koska se soveltuu nähdäkseni parhaiten tämän opinnäytetyön toiminnalliseen luonteeseen. Yritän välttää myös tutkimustyyppisille opinnäytetöille ominaista teo-

reettista pohdiskelua ja keskityn opinnäytetyöni kirjallisessa osuudessa lähinnä selvitysten tekemiseen, havaintojen kirjaamiseen ja tapahtuman raportointiin.

2.1 Toiminnallinen opinnäytetyö

Ammattikorkeakouluista annetun asetuksen (352/2003) 7. pykälän mukaan ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyön tarkoituksena on ”kehittää ja osoittaa opiskelijan valmiuksia soveltaa tietojaan ja taitojaan ammattiopintoihin liittyvässä käytännön asiantuntijatehtävässä”. Opinnäytetyöt ammattikorkeakoulussa ovat usein työelämälähtöisiä kehittämistehtäviä, tuotekehitys- tai projektitöitä. Ne voivat olla yhtä hyvin myös tutkimuksellisia, toiminnallisia tai taiteellisia töitä. (Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 352/2003, 7 §.)

Toiminnallista opinnäytetyötä pidetään siis vaihtoehtona tavallisille tutkimuksellisille opinnäytetöille, jotka pääsääntöisesti toteutetaan käyttämällä joko laadullisia tai määrällisiä tutkimusmenetelmiä. Vilkan ja Airaksisen (2003, 9) mukaan toiminnallinen opinnäytetyö puolestaan tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista tai järjestämistä. Ammattikorkeakoulun toiminnallisessa opinnäytetyössä on tärkeää yhdistää käytännön toteutus ja sen raportointi käyttämällä tutkimusviestinnällisiä keinoja. Näin opinnäytetyön tavoitteena oleva ammatillisuuden ja ammatillisten teorioiden yhdistäminen tulee mahdolliseksi. (Vilka & Airaksinen 2003, 9-10.)

Yksi osa toiminnallisen opinnäytetyön toteuttamistapaa on selvityksen tekeminen. Siksi myös työn raportoinnissa on käsiteltävä konkreettisen tuotoksen, kuten esimerkiksi tapahtuman toteuttamisessa käytettyjä keinoja. Tapahtumien järjestämiseen liittyvän opinnäytetyöraportin tulisi kertoa itse ohjelmasta ja sitä koskevista valinnanmahdollisuuksista ja ratkaisuista. Jos tapahtumaan liittyy oheisohjelmia, myös näiden oheisohjelmien suunnittelu- ja tuotantoprosessista sekä oheispalvelujen tarjoajien valitsemisesta tulee raportoida opinnäytetyössä. (Vilka & Airaksinen 2003, 51-55.)

Toiminnallisissa opinnäytetöissä ei ole välttämätöntä käyttää tutkimuksellisia menetelmiä. Silti aineiston ja tiedon keräämisessä on käytettävä tarkkaa harkintaa, koska jos toiminnallisessa opinnäytetyössä käsitellään eri osa-alueita liian laajasti, opinnäytetyön työmäärä kasvaa helposti yli annettujen ohjearvojen. Toiminnallisessa opinnäytetyössä ei ole myöskään aina välttämätöntä analysoida kerättyä aineistoa yhtä tarkasti ja järjestelmällisesti kuin tutkimuksellisissa opinnäytetöissä, jos aineistoa on kerätty käyttämällä laadullista tutkimusmenetelmää. (Vilka & Airaksinen 2003, 56-58.)

2.2 Havainnointi

Havainnointi kuuluu tieteellisen tutkimuksen keskeisiin käsitteisiin ja on tutkimuksen tekemisen perusasioita. Havainnointi on aineiston keräämisen ja uusien havaintojen tuottamisen tapa, jota käytetään sekä laadullisissa että määrällisissä tutkimusmenetelmissä. Tieteellinen havainnointi eroaa arkipäiväisestä havainnoinnista siten, että se on järjestelmällisempää, suunnitellumpaa ja kriittisempää. (Vilka 2006, 5, 38.)

On olemassa erilaisia havainnointitapoja, jotka jaotellaan pääsääntöisesti sen mukaan, miten tutkija osallistuu tutkimuskohteensa toimintaan havainnoinnin aikana. Vilka mukaillee kirjassaan *Tutki ja havainnoi* (2006, 42) Martti Grönforsin tekemää jaottelua eri havainnointitavoista vuodelta 1985. Vilkan jaottelun mukaiset havainnointitavat ovat 1) tarkkaileva havainnointi, 2) osallistuva havainnointi, 3) aktivoiva osallistuva havainnointi eli toimintatutkimus, 4) kokemalla oppiminen ja 5) piilohavainnointi. (Vilka 2006, 42.)

Käytän edellä mainituista havainnointitavoista osallistuvaa havainnointia, koska tämä menetelmä vaikutti näistä viidestä kaikista sopivimmalta tavolta kerätä aineistoa tämältyyppisessä tapahtumassa. Osallistuvalla havainnoinnilla tarkoitetaan aineiston keruutapaa, jossa tutkija osallistuu tutkimansa kohteen toimintaan ja yhdessä siihen liittyvien jäsenten kanssa ennalta sovitun ajanjakson. (Eskola & Suoranta 2000, 98; Vilka 2006, 44.) Olin itse paikalla Pellavarockin tapahtumapäivänä ja

osallistuin myös tapahtuman toteuttamiseen yhdessä järjestävän organisaation eli Pellavan Takojat ry:n kanssa.

Eskolan ja Suorannan (2000, 102) mukaan osallistuva havainnointi on subjektiivista ja valikoivaa toimintaa. Eri ihmiset saattavat kiinnittää huomionsa hyvinkin erilaisiin asioihin, jolloin tulokset havainnoitavasta kohteesta saattavat olla toisistaan poikkeavia. Myös havainnoijan mielialaan ja aktiivisuustasoon liittyvät tekijät vaikuttavat havainnoinnin tuloksiin. Subjektiivisuus on Eskolan ja Suorannan mukaan myös rikkaus, joka kuvaa hyvin myös arkielämän monivivahteisuutta ja tulkintojen runsautta. (Eskola & Suoranta 2000, 102.)

Tässä opinnäytetyössä tekemäni havainnot eivät ole tieteellisen tutkimisen kannalta merkityksellisiä, koska luotettavien tutkimushavaintojen tuottaminen edellyttää havainnoijalta monipuolista havainnointikoulutusta (Vilkkä 2006, 17). Koska matkailualan opiskelijana minulla ei kokemusta tieteellisestä havainnoinnista, käytän havainnointia enemmänkin tiedonkeruumenetelmänä selvittäessäni ratkaisuja opinnäytetyössäni esittämiini ongelmiin. Pellavarockissa tekemäni havainnot keskittyvät käytännön toimien seuraamiseen ja tapahtuman kulkuun liittyvien huomioiden kirjaamiseen.

Omalla osallistuvalla havainnoinnillani pyrin asennoitumaan tapahtuman kävijöiden rooliin, jolloin pystyn näkemään tapahtuman puitteet asiakkaiden näkökulmasta. Tällä tavoin on mahdollista huomata mitkä asiat tapahtuman järjestämisessä toimivat moitteettomasti ja mitkä osa-alueet kaipaavat kehittämistä. Näin ollen tärkeimmät havainnot koskien tapahtuma-alueen kehittämistä tullaan tekemään tapahtuman yleisön joukosta. Tekemieni havaintojen dokumentoinnissa käytän hyväkseni kirjoittamiani muistiinpanoja tapahtuman kulusta ja aikaisempia kokemuksiani Pellavarock-tapahtumasta.

3 PELLAVAROCK

Pellavarock on Kanta-Hämeessä Lammin kunnassa vuosittain järjestettävä raskaan musiikin ulkoilmatapahtuma. Pellavarock on kasvanut viime vuosien aikana yhdeksi Suomen merkittävimmistä raskaaseen rockiin ja metalliin painottuvista musiikkifestivaaleista Kauhajoen Nummirockin, Tampereen Sauna Open Airin ja Helsingin Tuska-festivaalin ohella. Edellä mainittuihin rockfestivaaleihin verrattuna Pellavarock on selvästi pienikokoisempi tapahtuma, mutta silti varsin suosittu ja arvostettu festivaali raskaan musiikin harrastajien keskuudessa.

Pellavarockin suhteellisen hyvää menestystä edesauttaa mielestäni se, että tapahtuma sijoittuu loppukesään, jolloin kesän suurimmat festivaalit ovat jo ohitse ja tapahtumien välinen kilpailu yleisöstä on hiljentynyt. Lisäksi Lammin keskeinen sijainti Etelä-Suomessa houkuttelee kävijöitä monista kaupungeista kuten Lahdesta, Hämeenlinnasta ja Tampereelta. Pellavarockin esiintyjävalinnat poikkeavat selvästi muiden tapahtumien linjasta, mikä houkuttelee paikalle kuulijoita kauempaakin, jopa ulkomailta asti. Pellavarockin musiikillinen linja ei edusta valtavirtaa, joten tapahtuman esiintyjät voivat olla sellaisia yhtyeitä joita ei muilla festivaaleilla nähdä. Tapahtuman järjestäjät ovat pyrkineet tuomaan Pellavarockiin myös ulkomaalaisia yhtyeitä. Pellavarockin pääesiintyjät ovat tulleet vuosina 2006 ja 2008 naapurimaastamme Ruotsista. Vuonna 2006 tapahtuman pääesiintyjänä oli The Haunted Göteborgista ja vuonna 2008 Bloodbath Tukholmasta.

Pellavarockin yleisömäärät ovat liikkuneet viime vuosina 1500 ja 2200 kävijän välillä. Yli 2000 hengen yleisö on jo tapahtuman fyysisten puitteiden ylärajoilla, joten myytävien lippujen määrä oli vuosina 2007 ja 2008 rajoitettu 2500 lippuun. Pellavarockin kasvanutta suosiota kuvaa hyvin se, että joinakin vuosina tapahtuma on ollut jopa loppuunmyyty. (Rantanen 2007, Pellavarock Anthology 2008.)

3.1 Historiaa

Ensimmäinen Pellavarock järjestettiin maaliskuussa 1992 Lammin Turvantalolla.

Tähän aikaan Pellavarock oli vielä hyvin pienimuotoinen paikalliselle nuorisolle suunnattu tapahtuma, jossa lähialueiden bändit saivat tilaisuuden esiintyä. Vuoden 1992 jälkeen Pellavarock järjestettiin seuraavan kerran vasta vuonna 1995, koska tapahtumalle ei löytynyt innokkaita järjestäjiä. Syksyllä 1995 Pellavarock järjestettiin uudessa paikassa, Konnarin ala-asteen vastavalmistuneessa liikuntasalissa. Tällöin sisään maksaneita kävijöitä ei ollut kuin hieman alle 300. Vuoden tauon jälkeen Pellavarock siirrettiin jälleen uuteen paikkaan, joka nyt oli Hakkalan koulun urheilukenttä. Suuremmat puitteet ja nimekkäämpi esiintyjäkaarti houkuttelivat paikalle odotetusti suuremman yleisön, joka oli 550 maksanutta kävijää. Vuoden 1998 Pellavarock järjestettiin edelleen samassa paikassa, mutta seuraavana vuonna tapahtuma jouduttiin siirtämään jälleen muualle Hakkalan kentältä kantautuvien meluhaittojen takia. (Pellavarock Anthology 2008.)

Merkittävin muutos Pellavarockin historiassa tapahtui vuonna 2001, jolloin järjestäjät päättivät ottaa riskin ja panostaa nimekkäisiin bändeihin. Tapahtuman musiikillinen linja muuttui myös pysyvästi raskaaseen metallimusiikkiin. Pellavarockin esiintyjinä oli silloin nykyäänkin suomimetallin kärkijoukkoon kuuluvia bändejä kuten Kotiteollisuus, Viikate, Sonata Arctica ja Charon. Päivän pääesiintyjänä oli kulta- ja platinalevyjä saavuttanut Timo Rautiainen & Trio Niskalaukaus. Rahallinen panostus bändeihin kuitenkin kannatti, sillä Pellavarock teki uuden yleisöennätyksensä. Paikalla oli 1313 lipun ostanutta kävijää, mikä oli yli kaksinkertainen määrä edellisen vuoden yleisöennätykseen verrattuna. (Pellavarock Anthology 2008.)

Vuosina 2002 ja 2003 Pellavarock jatkoi kasvamistaan keskisuurten musiikkitapahtumien joukkoon. Vuonna 2002 kävijämäärä nousi ensin 1680 henkeen, ja vuonna 2003 lipun ostaneeita henkilöitä oli jopa 1906. Näihin aikoihin Pellavarockiin oli myynnissä vain 2000 lippua, joten vuonna 2003 tapahtuma oli lähes loppuunmyyty. Kyseisenä vuonna tapahtuman ennakkolippujen tarkastuspisteet ruuhkautuivat, koska liikkeellä oli joitakin väärennettyjä ennakkolippuja. Näin ollen kaikki liput jouduttiin tutkimaan erityisen tarkkaan. (Pellavarock Anthology 2008.)

Pellavarockin historian ensimmäiset ulkomaalaiset yhtyeet esiintyivät vuoden 2004

festivaaleilla. Nämä bändit olivat ruotsalaiset Amaran ja Entombed. Värikkästä esiintyjäkaartista huolimatta tapahtumassa ei ollut kuin 1500 kävijää. Vähäinen kävijämäärä selittyy osin sillä, että tapahtumapäivä oli sateinen ja kylmempi kuin koskaan aikaisemmin. Seuraavana vuonna yleisökato korjaantui ja tapahtuma myytiin jo ennakkoon loppuun, eli paikalla oli 2000 asiakasta. Vastoinkäymisiltä ei kuitenkaan täysin vältytty, koska useammalla esiintyvällä yhtyeellä oli ongelmia omien laitteidensa kanssa. Vuonna 2005 Pellavarock-alue koki myös joitakin uudistuksia, esimerkiksi wc-tilat siirrettiin metsikköön silloisen anniskelualueen taakse, jolloin varsinaiselle katselualueelle vapautui lisää tilaa yleisölle. (Pellavarock Anthology 2008.)

Viimeistään vuoden 2005 jälkeen Pellavarock oli vakiinnuttanut asemansa suhteellisen merkittävänä raskaan musiikin ulkoilmafestivaalina. Seuraavat vuodet eivät tuoneet tapahtuman kannalta suuria muutoksia, lukuun ottamatta yleisökapasiteetin kasvamista 2000:sta 2500 henkeen ja järjestävän organisaation vaihtumista paikalliselta nuorisotoimelta Pellavan Takojat ry:lle.

3.2 Pellavan Takojat ry

Pellavan Takojat ry on lammilainen yhdistys, joka vastaa Pellavarockin järjestämisestä ja toteuttamisesta. Yhdistys perustettiin 6.6.2006, ja Pellavan Takojat olivat tapahtuman organisaatiovastuussa heti saman vuoden Pellavarockissa 12.8.2006. Pellavan Takojat ry:n puheenjohtajan Jouni Rantasen mukaan yhdistys perustettiin pienimuotoisessa kapinahengessä aikaisempien Pellavarockien järjestäjiä kohtaan. Yhdistyksen perustajajäsenet Jouni Rantanen, Teemu Rantanen ja Matti Siivonen olivat olleet useana vuonna peräkkäin Pellavarockin taustavoimissa, mutta he eivät kokeneet saavansa ansaitsemaansa arvostusta tai huomiota, joten he päättivät haluavansa toteuttaa tapahtuman täysin omissa nimissään. Aikaisempina vuosina ennen Pellavan Takojia Pellavarockin järjestävänä organisaationa oli ollut Lammin nuorisotoimi. (Rantanen 2007.)

Vuoden 2007 Pellavarock oli ensimmäinen täysin Pellavan Takojat ry:n toteuttama

Pellavarock-tapahtuma. Ensimmäisestä kerrasta huolimatta festivaali oli onnistunut, eikä isompia ongelmia ilmaantunut. Suuremmilta järjestyshäiriöiltä vältyttiin ja pienemmät häiriöt pystyttiin hoitamaan tapahtuman oman turvallisuushenkilöstön avulla. Ainoat tapahtumapäivän ongelmat liittyivät lieviin sähkötekniisiin ongelmiin ja anniskelualueen ajoittaiseen ruuhkautumiseen, mikä aiheutti pitkien jonojen muodostumista anniskelualueen portille. Pellavan Takojat järjestivät itse ensimmäistä kertaa myös anniskelun vuoden 2007 Pellavarockiin, mikä vaati yhdistyksen johdolta perehtymistä anniskelulainsäädäntöön ja lupamenettelyihin anniskeluasioissa. (Pellavarock Anthology 2008.)

Pellavan Takojat ry:n pääasialliset tulot muodostuvat itse järjestetyn anniskelun myyntituotoista, sponsorituloista sekä luonnollisesti Pellavarockin lipunmyynnistä. Lipunmyynti on selkeästi suurin tulonlähde, mutta myös sponsorit ovat tapahtumalle tärkeitä, koska yhdistyksen tuloista jopa viidennes koostuu eri yrityksiltä saaduista sponsorituloista. Pellavarockin pääsponsoreina toimivat useat paikalliset yritykset kuten esimerkiksi Lammi-kivitalot, Lammin Metallikaluste Oy, Country Safari ja Radio-tv Westerlund Oy, sekä musiikkilehdet Inferno ja Miasma. Kävijämäärällä mitattuna Pellavan Takojat ry:n ensimmäinen Pellavarock oli menestys, koska tapahtuman 2215 lipun ostanutta kävijää on Pellavarockin ennätys. (Rantanen 2007, Pellavarock Anthology 2008.)

4 TAPAHTUMAN SUUNNITTELU

Erilaiset tapahtumat ovat olleet olennainen osa ihmisten sivilisaatiota tuhansien vuosien ajan. Tapahtumiin voidaan luokitella esimerkiksi poliittiset kokoontumiset, urheilukilpailut ja uskontoon tai vuodenaikaan liittyvät juhlat. Yksi syy tapahtumien pitkään historiaan on Getzin (2005, 5) mukaan se, että ihmiset ovat laumassa eläviä sosiaalisia olentoja, mutta se ei pelkästään selitä tapahtumien taloudellista ja kulttuurista merkitystä. Hänen mielestään voidaan väittää, että ”tapahtumat ovat perustavaa laatua olevia välttämättömiä inhimillisiä elämyksiä, jotka ovat juurtuneita kulttuuriimme ja jotka samaan aikaan auttavat määrittelemään sivilisaatiotamme”. (Getz 2005, 5.)

Joe Goldblatt (2002, 6) määrittelee tapahtuman siten, että tapahtuma on ainutlaatuinen hetki, jota juhlietaan erilaisin seremonioin ja rituaalein tiettyjen tarpeiden tyydyttämiseksi. Seremoniat ja rituaalit ovat edelleenkin tärkeitä tekijöitä tapahtumien suunnittelussa, hallinnassa ja koordinoinnissa. Matthews (2008, 2) määritelmässä on yhdistetty sekä Getzin että Goldblattin ajatuksia tapahtumien määrittelystä. Hänen mukaansa tapahtumat ovat ihmisten kokoontumisia, jotka kestävät tavallisesti muutamasta tunnista muutamaa päivään, ja joissa juhlietaan, kunnioitetaan, myydään, opitaan tai tarkkaillaan ihmisten ponnistuksia tai suoritteita. (Goldblatt 2002, 6; Matthews 2008, 2.)

Tapahtuman suunnitteluprosessi on yksi tärkeimmistä osa-alueista tapahtumanjärjestämisessä. Anton Shone (2001, 100-101) perustelee kirjassaan *Successful Event Management* suunnittelun tärkeyttä sillä, että tapahtumat ovat monimutkaisia, ne vaativat usein erikoisjärjestelyjä ja tapahtumaa järjestävä organisaatio voi olla tottumaton tapahtumien vaatimuksiin. Kuitenkin suunnitteluprosessissa on varottava sitä, ettei järjestävä taho uppoudu liikaa suunnitteluun, jolloin tapahtuman varsinaisen toteuttaminen jää vaille huomiota. Suunnittelun hyötyjä ovat erityisesti toiminnan koordinointiin, voimavarojen keskittämiseen sekä koko prosessin hallintaan liittyvät asiat. Kuitenkin suunnitelmien tekeminen vaatii paljon aikaa, työtä ja asialle omistautumista, jotta suunnittelusta saadaan mahdollisimman suuri hyöty tapahtuman kannalta. (Shone 2001, 100-101.)

Tapahtuman huolellinen suunnittelu auttaa Iiskola-Kesosen (2004, 9) mukaan arvioimaan, miten realistisia tapahtumalle asetetut tavoitteet ovat ja ovatko ne riittävän selkeästi määriteltyjä. Suunnittelu auttaa löytämään keinot, joilla tavoitteet voidaan saavuttaa ja tapahtuma saadaan toteutettua mahdollisimman onnistuneesti. Hyvin ennalta suunniteltu toiminta parantaa myös toiminnan tehokkuutta, koska selkeät suunnitelmat auttavat hyödyntämään käytettävissä olevia resursseja paremmin, jolloin ajankäyttö on tehokkaampaa ja koko toiminnan johtaminen helpottuu. Suunnitteluun on hyvä varata riittävästi aikaa, jotta suunnitelmiin saadaan yhdistettyä lyhyen ja pitkän tähtäimen tavoitteet. Lisäksi suunnitelmissa on otettava huomioon muuttuvat olosuhteet. Omasta mielestäni tapahtuman suunnittelussa on va-

rauduttava myös odottamattomiin tilanteisiin ja kehitettävä näiden varalle vaihtoehtoisia toimintamalleja tai kokonaisia varasuunnitelmia.

Suunnitteluprosessi jaetaan tavallisesti kahteen eri osa-alueeseen, jotka ovat strateginen ja operatiivinen suunnittelu. Bowdin, McDonnell, Allen ja O'Toole (2001, 68) jaottelevat näiden osa-alueiden sisällöt siten, että strateginen suunnittelu keskittyy tapahtuman tavoitteiden, rakenteen ja menettelytapojen määrittelyyn, kun taas operatiivisessa suunnittelussa käsitellään tarkemmin käytännön toimia laadittujen strategioiden toteuttamiseksi. Yksinkertaistetusti strateginen suunnittelu tähtää oikeiden asioiden tekemiseen ja operatiivisen suunnittelun tarkoituksena on se, että määrätyt asiat tehdään oikein. (Bowdin ym. 2001, 68.)

4.1 Strategisen tason kysymykset

Ennen tapahtuman varsinaista järjestämistä on mietittävä tarkkaan, miksi tapahtuma järjestetään ja mitä organisaatio haluaa viestiä tapahtumalla (Vallo & Häyrinen 2003, 120). Toisin sanoen tapahtumalla on oltava tavoite, joka ajaa tapahtuman järjestäjää eteenpäin koko järjestämisprosessin alusta sen loppuun asti. Kauhanen, Juurakko ja Kauhanen (2002) nostavat myös tavoitteiden määrittelyn tärkeäksi osa-alueeksi tapahtuman suunnittelussa. Järjestävän organisaation on mietittävä, onko tapahtuman tarkoituksena viihdyttää asiakkaita, kohottaa organisaation imagoa, tuottaa taloudellista voittoa tai saavuttaa jotain muuta. Päätöksentekijöiden on helpompi ottaa kantaa erilaisiin ideoihin, kun tavoitteista ollaan yksimielisiä. Tavoitteiden määrittelyn jälkeen on helpompi miettiä niitä käytännön toimia, joilla asetetut tavoitteet voidaan saavuttaa. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 36, 45.)

Pellavarockin tavoitteena on omien kokemusteni mukaan ennen kaikkea luoda asiakkaille viihtyisiä ja hyvin järjestetty festivaali, jossa ihmiset voivat nauttia elävästä musiikista. Pellavarockin esiintyjävalinnoilla annetaan myös mahdollisuuksia vähemmän tunnetuille bändeille nousta suuremman yleisön tietoisuuteen. Jotkut esiintyjistä saattavat olla myös sellaisia, joita ei välttämättä ole mahdollista nähdä muis-

sa vastaavissa tapahtumissa. Pellavarockin tärkeimpänä tavoitteena ei ainakaan ole tuottaa taloudellista voittoa, koska pääsylippujen hinnat ovat aina olleet poikkeuksellisen alhaisia. Esimerkiksi vuoden 2008 Pellavarockin liput maksoivat ennakoon 22 euroa ja tapahtuma-alueen portitakin vain 26 euroa kappale. Pellavan Takojat ry:n puheenjohtajan Jouni Rantasen (Rantanen 2007) mukaan tärkeintä on, että tapahtuman kaikki kulut saadaan katettua. Mahdollinen tuotto käytetään joka tapauksessa seuraavan vuoden Pellavarockin järjestämiseen.

Toinen tapahtuman alkuvaiheessa tarkasteltava peruskysymys on, kenelle tapahtuma järjestetään eli mikä on tapahtuman kohderyhmä. Tarkemmin sanottuna on pohdittava, suunnataanko tapahtuman tarjonta kaikille vai pelkästään esimerkiksi nuorille, keski-ikäisille tai vanhuksille. Kohderyhmää mietittäessä järjestäjän on myös otettava huomioon, miten hyvin hän tuntee tavoitellun kohderyhmän ja miten hän saa parhaiten tavoitteensa toteutumaan suhteessa kohderyhmään. (Vallo & Häyrynen 2003, 121; Kauhanen ym. 2002, 36.)

Rock-tapahtumien potentiaalinen asiakaskunta voi olla alueellinen, tai tapahtuman koosta riippuen jopa valtakunnallinen 15–25-vuotias nuoriso (Kauhanen ym. 2002, 36–37). Pellavarockin pääasiallinen kohderyhmä koostuu omien havaintojeni mukaan alueellisesta nuorisosta sekä raskaasta rock-musiikista kiinnostuneista noin 25–35-vuotiaista aikuisista. Tapahtuman yleisön joukossa on usein myös lapsiperheitä ja iäkkäämpiä kävijöitä, mutta nämä asiakasryhmät eivät ole kovin merkittävässä asemassa Pellavarockin yleisörakenteessa, koska ensinnäkin tapahtuman tuottamat äänenpaineet ovat melko suuria ajatellen pienten lasten korvia, ja toiseksi Pellavarockin esiintyjien edustama raskas musiikkityyli ei välttämättä houkuttele paikalle iäkkäämpiä kävijöitä.

Seuraavaksi on oltava selvillä, mitä ollaan järjestämässä. On selvitettävä tapahtuman luonne ja virallisuusaste, ja mikä lähestymistapa on paras mahdollinen halutulle kohderyhmälle ja annetulle tavoitteelle. Tapahtuman suunnittelun kannalta on suuri merkitys sillä, ovatko kyseessä esimerkiksi kylän kesäjuhlat, musiikkifestivaalit, urheilukilpailut vai joku muu. Tässä yhteydessä on hyvä ottaa jo hieman yksityiskohtaisemmin kantaa tuotteen eli tapahtuman sisältöön. Tämä tarkoittaa tarkempaa

kartoitusta mahdollisista esiintyjistä, oheispalveluista ym. tapahtumaan liittyvistä isommista asiakokonaisuuksista. (Kauhanen ym. 2002, 36; Vallo & Häyrinen, 2003, 121.)

Pellavarockissa tapahtuman luonne on hyvin rento ja epävirallinen. Järjestävän organisaation ja talkoolaisten toiminnassa päällimmäisenä piirteenä on rauhallisuus ja tietynlainen luottavaisuus omaan tekemiseen. Tällainen kiireettömyys heijastuu myös tapahtuman yleisöön, mikä omalta osaltaan luo tapahtumalle turvallisen ja ystävällisen ilmapiirin.

Edellä esitellyistä kolmesta strategisesta kysymyksestä syntyy usein vastaus siihen, mikä on tapahtuman idea. Tämän idean ympärille on hyvä alkaa rakentaa tapahtumaa eteenpäin. Joskus ideasta syntyy tapahtumakonsepti, joka voi olla monivuotinen, mutta puitteet elävät ajassa ja muuttuvat vuosittain. (Vallo & Häyrinen 2003, 121). Pellavarockin tapauksessa on käynyt juuri näin, eli tapahtuma toteutetaan vuosittain saman hyväksi havaitun idean pohjalta, mutta joka vuosi tapahtuman puitteet elävät ja muuttuvat tilanteen mukaan.

Pellavarockin tapahtumakonsepti, joka on muodostunut vasta viimeisten viiden vuoden aikana, on mielestäni hyvin toimiva ja kehityskelpoinen. Tapahtuman idea on selkeä ja siinä on aineksia isommankin tapahtuman järjestämiseen, mutta toisaalta tapahtuman luonne pienimuotoisena ja intiiminä rockfestivaalina saattaisi tällöin kärsiä.

4.2 Operatiivisen tason kysymykset

Vallon ja Häyrisen (2003, 122) mukaan ensimmäinen operatiivisen tason kysymys on, miten tapahtuma järjestetään. Miten tapahtuma toteutetaan niin, että haluttu tavoite ja viestit saadaan toteutettua, ja miten idea ja teema saadaan näkymään läpi koko tapahtuman? Tässä vaiheessa on hyvä miettiä myös, tehdäänkö tapahtumatyö itse vai ostetaanko palveluja organisaation ulkopuolelta. Se, miten tapahtuma järjestetään, kuvastaa Kauhasen, Juurakon ja Kauhasen (2002, 35) mielestä järjestä-

vän organisaation tapaa toimia, eli mitkä ovat organisaation taloudelliset ja henkiset resurssit ja mikä on sen varsinainen toimintatapa. Tapahtuman suunnitteluvaiheessa on syytä pitää koko ajan mielessä järjestävän organisaation henkilöstön innokkuus, halu ja osaaminen, ja myös käytettävissä olevat rahamäärät. Ennen tapahtuman toteuttamista on syytä keskustella myös mahdollisista riskeistä ja niiden minimoimisesta. (Kauhanen ym. 2002, 35, 39; Vallo & Häyrinen 2003, 122.)

Kun tiedetään, miten tapahtuma toteutetaan, voidaan miettiä tapahtuman sisältöä, eli sitä, millainen tapahtumasta tulee. Tapahtuman sisältö ja ohjelma riippuvat tapahtuman tavoitteesta, kohderyhmästä ja halutuista viesteistä. Sisällön suunnittelussa on tärkeintä kohderyhmän huomioon ottaminen. Osallistujan tai esiintyjän näkökulmasta on hyvin turhauttavaa, jos ohjelman sisältö on yli- tai alimitoitettu kohderyhmään nähden. Näin ollen tapahtumanjärjestäjän tulee tuntea osallistujajoukko ja esiintyjät riittävän hyvin, jotta hän voi säätää ohjelman juuri tälle kohderyhmälle sopivaksi. (Vallo & Häyrinen 2003, 123.)

Pellavan Takojat ry:n jäsenillä on vuosien kokemus Pellavarockista ja siihen liittyvistä järjestelyistä (Rantanen 2007). Heillä on myös selkeä käsitys tapahtuman pääasiallisesta kohderyhmästä, joten he osaavat suunnitella tapahtuman ohjelmasisällön vastaamaan kävijöiden odotuksia ja musiikillisia mieltymyksiä. Omien käsitysteni mukaan järjestäjillä on myös tietämystä raskaasta musiikkigenrestä ja kontakteja tätä musiikkityyliä edustaviin bändeihin, joten ohjelman yli- tai alimitoittamisen riskiä kohderyhmää kohtaan ei nähdäkseni ole.

Kolmas kohta operatiivisissa kysymyksissä on, kuka tapahtuman järjestää ja kuka on vastuussa mistäkin osa-alueesta. Tapahtuman järjestäjällä ja organisoijalla on aina suuri vastuu koko tapahtuman onnistumisesta. Siksi on tärkeää, että jokaiseen strategisen ja operatiivisen tason kysymykseen löytyy vastaus, ennen kuin tapahtumaa aletaan toteuttaa. Kauhasen ym. (2002, 48) mielestä yleisötapahtuman käytännön toimia suunniteltaessa kannattaa kysyä mielipiteitä muilta projektin jäseniltä, mutta toteutusvaiheessa on tärkeää, että joka tehtävällä on vain yksi vastuuhenkilö. Tällöin nämä vastuuhenkilöt voivat keskittää kaiken huomionsa pelkästään omalle vastuualueelleen.

Pellavarockin suunnitteluvaiheessa tapahtuman työnjako on tehty selkeästi ja johdonmukaisesti. Pellavan Takojat ry:n puheenjohtaja Jouni Rantanen toimii myös tapahtumaorganisaation johtajana ja on näin ollen vastuussa koko Pellavarockin onnistumisesta. Jokaiselle tapahtuman osa-alueelle on kuitenkin nimetty oma vastuhenkilö, joka huolehtii siitä, että kaikki sujuu suunnitellulla tavalla. Tapahtuman vastuhenkilöt pysyvät vuosittain lähes samoina, joten näiden vakinaistuneiden henkilöiden työtehtävät sujuvat melko rutiininomaisesti.

Operatiivisen tason kysymykset liittyvät jo kiinteästi tapahtuman toteuttamiseen. Näistä kolmesta kysymyksestä löytyy vastaus siihen, mikä on tapahtuman teema. Teemasta puolestaan muodostuu tapahtuman kattoajatus koko tapahtumailmeeseen. Tapahtuman suunnittelussa täytyy jatkuvasti pitää mielessä tapahtuman idea ja teema, käydä läpi kaikki strategisen ja operatiivisen tason kysymykset ja etsiä niihin vastaukset. Näin onnistuneelle tapahtumalle on olemassa hyvät lähtökohdat.

Pellavarockin perimmäinen ajatus, joka antaa tapahtumalle oman persoonallisen ilmeensä, on tarjota yleisölle mahdollisuus nähdä ja kokea korkeatasoisia raskasta metallimusiikkia esittäviä yhtyeitä edulliseen hintaan viihtyisässä ympäristössä. Tapahtuman rento ilmapiiri on vaikuttava taustatekijä kaikissa tapahtumaan liittyvissä ratkaisuisissa, joita Pellavarockin järjestävä organisaatio joutuu tekemään ennen tapahtumaa ja tapahtuman aikana.

5 TAPAHTUMAN TOTEUTUS

Tapahtuman toteuttaminen vaatii suuren määrän valmistelevaa työtä ennen varsinaista tapahtumapäivää. Tapahtuman käynnistyttyä kaiken tulee olla valmista, ja työntekijöiden huomio tulee kiinnittyä järjestelyjen toimivuuteen ja mahdollisten ongelmatilanteiden selvittämiseen. Vastuhenkilöt eivät kuitenkaan saa sitoa itseään liikaa vähemmän merkittävien ongelmien ratkomiseen, koska pienillä epäkohdilla on harvoin suurta merkitystä tapahtuman kokonaiskuvan kannalta. (Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Tapahtuman toteuttaminen vaatii lähes poikkeuksetta lukuisia järjestämiseen osallistuvia henkilöitä ja ainakin kohtuullisessa määrin taloudellisia resursseja, riippuen hyvin paljon tapahtuman koosta ja luonteesta. Shonen mukaan tapahtumien järjestämisessä voidaan käyttää vapaaehtoisia työntekijöitä, palkattuja ammattilaisia tai näitä molempia sopivassa suhteessa. Usein käytetty työvoima riippuu paljon tapahtuman budjetista. Tapahtumanjärjestäjän on kuitenkin pystyttävä näkemään, milloin on käytettävä ammattilaisia esimerkiksi tapahtuman turvallisuuden takaamiseksi. (Shone 2001, 227.)

Suurin osa suomalaisista tapahtumista järjestetään Iiskola-Kesosen (2004, 30) mukaan vapaaehtoisvoimin, vaikka tapahtumatuotantoon ja –markkinointiin erikoistuneiden yritysten määrä on viime vuosina ollut kasvussa. Vapaaehtoisten rekrytointi ja innostaminen saattaa aiheuttaa tapahtumaa järjestävälle organisaatiolle ongelmia, koska talkootyöläiset eivät saa työstään palkkaa tai työkorvausta ja heidän vapaaajastaan kilpailevat monet asiat ja harrastukset. Onnistuneet tapahtumat kuitenkin todistavat, että hyvin organisoidulla talkootyöllä on mahdollista saada riittävästi vapaaehtoisia mukaan tapahtuman toteuttamiseen. Lisäksi tapahtumiin liittyvä talkootyö on jaksoittaista ja työllistää tehtävästä riippuen vain muutaman päivän ajan, mikä helpottaa vapaaehtoisten löytymistä. (Iiskola-Kesonen, 2004, 30.)

Pellavarock kuuluu myös suurelta osin talkootyönä toteutettaviin tapahtumiin. Tapahtuman järjestysmiehet, lipunmyyjät, anniskeluhenkilökunta ym. työntekijät toimivat kaikki talkoohengessä. Ainoina poikkeuksina ovat tapahtuman tekninen henkilökunta sekä esiintyvät bändit, jotka ovat tapahtumassa rahallista korvausta vastaan. Pellavarockilla on pitkät perinteet Lammilla, ja suuri osa talkoolaisista koostuu samoista henkilöistä joka vuosi, mikä vähentää uusien talkoolaisien rekrytointitarvetta. Vuosittain samoihin aikoihin toteutettavana tapahtumana Pellavarockilla on se etu, että tapahtumaan osallistuneet talkoolaiset pystyvät varaamaan itselleen aikaa järjestämisviikonlopulle jo hyvissä ajoin ennen tapahtumaa.

5.1 Alueen valmistelu ja rakentaminen

Kun tapahtuman varsinainen toteuttamispaikka on selvillä, voidaan aloittaa alueen fyysinen valmistelu ja rakentaminen. Erilaisten rakennelmien, aitojen ja tekniikan pystyttämiseksi tarvitaan etenkin logistista osaamista, organisointikykyä ja valmiuksia hallita koko toimintaa. Ennen lavojen ja alueen palveluiden rakentamista on mietittävä tarkkaan kyseisten rakennelmien sijainti, ja onko näille olemassa vaihtoehtoisia sijoitusmahdollisuuksia. Alueen toimivuus ja helppokulkuisuus ovat kuitenkin tapahtuman kävijäviihtyvyyden kannalta hyvin merkittävässä roolissa.

Pellavarock on jo vuosien ajan järjestetty samalla paikalla, joten tietyt järjestelyt toteutetaan nykyään rutiininomaisesti enempää asiaa miettimättä. Pellavarockin siirryttyä nykyiselle järjestämispaikalle tapahtuma-aluetta muutettiin lähes vuosittain. Erilaisten kokeilujen jälkeen tapahtuma-alue saavutti nykyisen muotonsa vuonna 2006. Alueen valmistelu ja rakentamisen suunnittelu on luonnollisesti helpompaa, jos tapahtuman pystyttämiseksi käytetään vuosittain samaa toistuvaa kaavaa. Tällöin tosin tapahtuma-alueen kehittäminen ja parannusehdotukset saattavat jäädä vaille huomiota.

Tapahtuma-alueen rakentamisessa tulee ottaa huomioon myös erilaiset oheispalvelut ja myyntipisteet, joita lähes poikkeuksetta tapahtumissa tarvitaan. Oheispalveluita suunniteltaessa on suotavaa käyttää mielikuvitusta, mutta oleellisinta on suunnata palvelut tapahtuman kohderyhmälle (Kauhanen ym. 2002, 53). Yleisesti ottaen rockfestivaaleilla tavallisimpia oheispalveluita ovat narikat, paita- ja korumyyntikojut, ruoka- ja juomamyyntipisteet sekä anniskelualueet. Myös Pellavarockin oheispalvelutarjonta koostuu kaikista näistä.

Yksi osa-alue, johon keskityin kehittämissuhteiksi laatiessani, oli tapahtuman oheismyyntipisteiden sijoittelu. Tarkastelin vaihtoehtoisia paikkoja myyntipisteiden pystyttämiseksi ja pohdin onko järkevämpää sijoittaa oheismyyntipaikat keskitetysti samalle alueella, vai ripotella ne tasaisesti ympäri tapahtuma-aluetta. Nykyisellään Pellavarockin oheismyyntipisteet ovat sijoitettuina yhteen ryppäeseen lähelle tapahtuman pääsisäänkäyntiä, mikä osoittautunut melko toimivaksi ratkaisuksi. Toisaalta

uskaisin niin, että ruoka- ja oheistuotemyyntiä kannattaisi järjestää myös lähellä tapahtuman keskipistettä, eli esiintymislavojen lähiympäristössä.

5.2 Tapahtumatekniikka

Tapahtuman esitystekniikka muodostuu useasta osa-alueesta, ja ainoastaan harvoin on mahdollista saada kaikki tarvittavat esitystekniset palvelut yhdeltä palveluntarjoajalta. Jos palvelut tilataan useammalta eri yritykseltä, järjestävän organisaation tulee varmistaa, että näiden yritysten tarjoamat palvelut täydentävät toisiaan, eikä turhia päällekkäisyyksiä tai puutteita ilmaannu. Äänentoiston ja valaistuksen suunnittelussa on oltava selvillä, missä kaikkialla ohjelmaa esitetään ja mitkä ovat esiintyjien asettamat tekniset tarpeet. (Kauhanen ym. 2002, 80-81.)

Tapahtuma-alueen valaistuksella on kaksi tehtävää. Käytännöllisesti ajateltuna valaistuksen avulla ihmiset pystyvät ylipäänsä näkemään, mitä tapahtuu, ja taiteellisesta näkökulmasta valaistus on keskeisessä roolissa tapahtuman näyttävyyden kannalta. Tapahtuman valaistuksen suunnittelussa on kiinnitettävä erikseen huomiota esiintyjien valaistukseen ja tila- ja tunnelmavalaitukseen. Etenkin sisätiloissa erilaiset tunnelmavalaitukset ovat keskeisessä roolissa tapahtuman sisustuksen kannalta, mutta kesäaikaan toteutettavissa ulkoilmatapahtumissa valoilla ei ole yhtä suurta merkitystä. (Bowdin, McDonnell, Allen & O'Toole, 2001, 255; Kauhanen ym. 2002, 81.)

Pellavarockissa, kuten muissakin rockfestivaaleissa kunnollinen äänentoisto on perusedellytys tapahtuman järjestämiselle, koska ihmiset ovat saapuneet tapahtumaan katsomaan ja erityisesti kuuntelemaan esiintyvien bändien esityksiä. Äänentoistolaitteisto on kuitenkin osattava mitoittaa oikein tapahtuman kokoon ja luonteeseen nähden. Pienillä kansanmusiikkijuhlilla ei todennäköisesti tarvita vastaavankokoista äänentoistokalustoa, kuin suurilla rockfestivaaleilla tavallisesti käytetään.

Ulkoilmakonsertin äänentoistoa suunniteltaessa on otettava huomioon myös määräykset sallituista desibelirajoituksista tapahtuma-alueen ulkopuolella. Tapahtuman järjestäjän tulee ilmoittaa poliisille mahdollisesta äänenvahvistuksen käytöstä ja hakea erillinen melulupa kunnan ympäristöviranomaisilta. Meluasioihin kiinnitetään nykyään paljon huomiota, joten kovaäänisen tapahtuman järjestäjän tulee miettiä tarkoin tapahtumapaikka ja -aika ja ottaa selvää tapahtuman melun aiheuttamista mahdollisista haitoista. (Kauhanen ym. 2002, 88-89.)

Pellavarockin valmisteluissa on luonnollisesti myös otettava huomioon melun aiheuttamat haitat, ja haettava hyvissä ajoin tarvittava melulupa. Omien tulkintojeni mukaan Pellavarockin suhteellisen aikainen päättymisajankohta (klo 21.00) johtuu tapahtuman tuottamista meluhaitoista. Aikaisen päättymiskellonajan vuoksi Pellavarock myös alkaa muita rockfestivaaleja aikaisemmin, eli noin kello kahdeltatoista päivällä. Mielestäni tämä on ehkä hieman liian varhainen kellonaika rockfestivaalin alkamiselle, koska valtaosa yleisöstä saapuu paikalle havaintojeni mukaan vasta myöhemmin iltapäivällä. Tästä syystä siirtäisin tapahtuman alkamisajankohtaa hieman myöhemmäksi, mikäli se vain olisi mahdollista.

5.3 Tapahtuman kulku

Tapahtuman toteuttamispäivänä tulee keskittyä erityisesti toimintojen ohjaamiseen ja seurantaan. Tarvittavat suunnitelmat ja järjestelyt on tehty jo ennen tapahtuman alkamista, joten tapahtuman käynnistyttyä mitään suurempia muutoksia ei voi enää tehdä. Tapahtuman kulun seurannassa on kiinnitettävä huomiota erityisesti aikataulussa pysymiseen, eli pystytäänkö kaikki tehtävät suorittamaan annetussa ajassa, ja työn laadun seurantaan. Tehtävien suorittamisessa on pyrittävä huolellisuuteen, jotta kaikki työvaiheet tulee tehtyä kerralla mahdollisimman hyvin. Huolimattomasti hoidetut tehtävät voidaan pahimmassa tapauksessa joutua tekemään uudestaan, jolloin vaikutukset näkyvät viivästymisinä tapahtuman aikataulussa. (Kauhanen ym. 2002, 122.)

Tapahtuman onnistuneen lopputuloksen kannalta on tärkeää, että järjestäjät noudattavat laadittua toteutussuunnitelmaa. Suunnitelmassa pysyminen edesauttaa tehtävien koordinoimista ja myös pysymistä aikataulussa. Odottamattomiin käännteisiin on myös syytä varautua, koska viime hetken muutoksilta tai vastoinkäymisiltä ei läheskään aina voi välttyä. (Kauhanen ym. 2002, 122.)

Pellavarockin kulku noudattaa pääsääntöisesti samanlaista kaavaa kuin muutkin kesän musiikkifestivaalit, eli tapahtuma etenee esiintyvien bändien ennalta määrättyjen soittoaikojen mukaan huipentuen pääesiintyjään eli tavallisesti viimeisenä soittavaan bändiin. Aikataulussa pysyminen on tämäntyyllisessä tapahtumassa ensiarvoisen tärkeää, koska viivästyminen tapahtuman alkuvaiheilla vaikuttaa väistämättä koko loppupäivän aikatauluihin. Pellavarockissa olevat kaksi lavaa mahdollistavat esiintyjien vuorottelut näiden lavojen välillä, ja siten bändien väliset tauot jäävät mahdollisimman lyhyiksi. Vuoden 2008 Pellavarockin esiintyjäaikataulu on liitteessä 3.

6 TAPAHTUMA-ALUEEN KEHITTÄMINEN

Pellavarockin tapahtuma-alueen kehittämisessä kiinnitin huomiota erityisesti anniskelualueen ja wc-tilojen sijoitteluun, yleisön ja työntekijöiden kulkureitteihin, parkkialueeseen sekä backstage-alueeseen. Lisäksi tein havaintoja festivaalialueen muiden palvelujen toimivuudesta. Keskityin näihin osa-alueisiin, koska omasta mielestäni ne ovat avainasemassa tapahtuman toimivuuden sekä asiakasviihtyvyyden kannalta. Anniskelu- ja wc-alueiden järkevällä sijoittamisella voidaan myös ohjata yleisövirtoja ja siten välttää pullonkaulapaikkojen muodostumista alueelle.

Tapahtuma-alueen suunnittelulla ja huolellisella rakentamisella on myös merkitystä tapahtuman yleisön turvallisuuden kannalta. Turvallisuus on suurissa ja keskisuurissa yleisötapahtumissa hyvin tärkeässä roolissa, koska yleisömäärien noustessa myös riskit kasvavat. Tästä ikävänä esimerkkinä voidaan mainita Roskilden musiikkifestivaalit Tanskassa vuonna 2000, jolloin 9 henkilöä tukehtui hengiltä esiintymislavan edustalla väkijoukon puristuksessa. Onnettomuushetkellä tapahtumassa

oli noin 70000 kävijää, joista suurin osa oli pakkautuneena kyseisen päälavan edustalle. Lavan edusta oli sateesta johtuen liukas ja mutainen, mikä vaikeutti yleisön olosuhteita entisestään. Onnettomuuden tapahduttua ensiapuhenkilökunta ja poliisi olivat kuitenkin paikalla välittömästi, mikä esti lisäuhrien syntymisen. (Shone & Parry, 2004, 173.)

Pellavarockissa ei ole sattunut tähän päivään mennessä mitään suurempia onnettomuuksia tai pahoinpitelyjä. Tästä ovat pitäneet huolen valveutuneet järjestysmiehet ja huolelliset turvajärjestelyt. Pellavarock-organisaatio on laatinut myös ohjeistuksen alueella sallituista ja sallimattomista esineistä, joka löytyy liitteestä 4.

6.1 Alueen mitoitus

Jari Vuoripuron kirjoittamassa Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusoppaassa (2007) on kerättyä kattavasti tapahtumanjärjestämistä koskevia säädöksiä ja asetuksia Suomen lainsäädännöstä. Tapahtuma-alue on mitoitettava siten, että tapahtumaan odotettu yleisömäärä mahtuu olemaan sille varatulla alueella riittävän väljästi. Tämä tarkoittaa tarkalleen ottaen sitä, että musiikkitapahtuman varsinaisella kuuntelualueella tulee olla noin yhden neliömetrin suuruinen alue henkilöä kohden.

Suurissa rock-konserteissa katselualueet tulee jakaa osiin mellakka- eli paineaidoilla, joilla voidaan estää yleisömassojen vaarallinen puristuminen lavan etuosaan. Aidoilla voidaan myös ohjata yleisömassojen liikkumista sivusuuntaan. Yleisöalueiden lisäksi tapahtuma-alueeseen tulee kuulua vähintään samankokoinen suoja-alue, jonne yleisö voi poistua mahdollisessa onnettomuustilanteessa. Suoja-alueita on oltava katselualueiden sivuilla ja esiintymislavojen edustoilla siten, että yleisö voi paniikkitilanteessa poistua niille turvallisesti ja toisiaan vahingoittamatta. Näin ollen katselu- ja suoja-alueiden välisten aitojen on oltava nopeasti kaadettavissa turvahenkilöstön toimesta. (Vuoripuro 2007, 26-27.)

Pellavarockin tapauksessa katselualueita ei tarvitse jakaa osiin paineaidoilla, koska tapahtuman yleisömäärät eivät ole niin suuria, että puristumisvaaraa lavojen edus-

toille olisi olemassa. Omien kokemusteni mukaan katselualueet on jaettu paineidoilla osiin noin 10000 hengen kävijämäärän ylittävissä tapahtumissa, ja Pellavarockin yleisömäärät liikkuvat 2000 kävijän molemmilla puolilla. Lavojen etureunojen ja katselualueen välinen suoja-alue on kuitenkin rajattu asianmukaisilla paineidoilla, joten tämä osa-alue tapahtuma-alueen järjestelyissä on hoidettu hyvin.

Alueen virallinen sisääntulo- ja poistumisreitti on kuitenkin melko kapea ja hankalakulkuinen, joten mahdollisessa paniikitilanteessa tämä kulkureitti ruuhkautuisi melko todennäköisesti. Tältä osin kehittäisin aluetta siten, että kulkuväylät rakennettaisiin väljemmiksi tai otettaisiin käyttöön vaihtoehtoisia liikkumisväyliä alueelle. Tällöin yleisövirrat jakaantuisivat tasaisemmin eri puolille aluetta ja kulkuväylien ruuhkautumisesta aiheutuvat riskit vähenisivät merkittävästi.

6.2 Anniskelualue

Alkoholin anniskelualueet tulee eristää tapahtuman muusta alueesta esimerkiksi aidoilla tai muilla rakenteilla. Alueet voidaan sijoitella siten, että niiltä voi seurata tapahtuman esiintyjä, mutta niitä ei kuitenkaan saa sijoittaa esiintymislavan edustalla tai sivuilla olevien suoja-alueiden tai poistumisreittien tielle. Anniskelualueen asiakaspaikat tulee mitoittaa myyntialueelle siten, että varsinaisella anniskelualueella on tilaa yksi neliömetri per henkilö. Anniskelualueen portti tulee sijoittaa siten, että portille syntyvä jono ei haittaa muun yleisön liikkumista tapahtuma-alueella. (Vuoripuro 2007, 36.)

Pellavarockin anniskelualue sijaitsee tapahtuma-alueen reunalla, ja se on eristetty muusta alueesta pari metriä korkealla verkkoaidalla. Havaintojeni mukaan anniskelualueen sijainti ei ole paras mahdollinen, koska se on liian erillään katselualueesta ja näköyhteys esiintymislavoille on tästä syystä melko heikko. Pellavarock on anniskelupolitiikaltaan hieman poikkeava musiikkitapahtuma siinä mielessä, että yleisö saa tuoda alueelle omia alkoholijuomia, tosin ainoastaan muovipulloissa. Syynä omien juomien sallimiseen on luultavasti tarve erottua muista rockfestivaaleista ja halu korostaa tapahtuman rentoa ja vapaamielistä luonnetta. Omien juomien salli-

minen luonnollisesti vähentää anniskelualueen myyntiä ja tarvetta. Lisäksi jos anniskelualueelta ei edes näe esiintyjää yhtä hyvin kuin katselualueen keskivaiheilta, missä saa nauttia omia juomiaan, ei juuri kukaan käytä anniskelualueen palveluita.

Oma kehittämissuositukseni on se, että anniskelualue sijoitettaisiin katselualueen takaosaan, mistä on hyvä näköyhteys tapahtuman molemmille esiintymislavoille. Myös anniskelualueen portti on tässä tapauksessa helpompi sijoittaa siten, että siitä olisi vähemmän haittaa yleisövirtojen liikkumiselle. Tapahtuma-alueen maasto on myös hieman tasaisempaa katselualueen takaosassa verrattuna nykyiseen anniskelualueeseen. Tasaisempi maasto vähentäisi kompastumisten määrää ja siten myös pienentäisi asiakkaiden loukkaantumisriskiä.

6.3 Rakennelmat

Yleisötapahtumiin tarvitaan usein huomattavia määriä tilapäisiä ja pieniä rakennelmia kuten esimerkiksi wc-tiloja, myyntikojuja, erilaisia katoksia ja varastotelttoja. Vaikka vähäisiä rakennelmia olisi sinänsä paljon, niitä ei kuitenkaan voida pitää rakennusvalvonnan lupamenettelyä tarvitsevinä lyhytkestoisessa tapahtumassa. Kokonaan paikalla tehtävät lava- ja katsomorakenteet voivat olla korkeita ja massiivisia rakenteita, jolloin niiden suunnitelmat on yleensä hyväksyttävä rakennusvalvontaviranomaisilla. Suunnitelmissa on otettava huomioon normaalien rakenteisiin kohdistuvien kuormitusten lisäksi muut kuormitukset, joita voivat olla esimerkiksi tungoskuorma, poikkeukselliset tuulikuormat, kattovesien kerääntyminen ja niin edelleen. Jos kyseessä on koottava lava tai muunlainen valmisrakennelma, ei rakennuslupaa tarvita, koska siinä tapauksessa rakennelma on tarkoitettu toistuvasti koottavaksi ja purettavaksi. (Vuoripuro 2007, 30-31.)

Pellavarockin rakennelmat ovat lähinnä paikan päällä koottavia lavoja, katoksia ja telttoja. Tapahtuman esiintymislavat kootaan useista palasista, jotka kuljetetaan paikalle rekka-autoilla. Kokoaminen tapahtuu pääsääntöisesti käsityönä, joten käytävissä on oltava runsaasti työvoimaa, jotta massiiviset lavarakennelmat saadaan pystytettyä. Lavojen lisäksi alueelle pystytetään joitakin telttoja ja katoksia lähinnä

sateen varalle. Sadekatokset ovat oleellisessa asemassa etenkin sähköturvallisuuden kannalta, koska kosteus on aina riskitekijä sähkön käytössä ulkoilmatapahtumissa. Sähköjohdot on aina asennettava siten, että tapaturmavaaraa ei ole. (Vuoripuro 2007, 33.)

Alueen rakennelmiin sisältyvät myös aidat, joilla pystytään rajaamaan tapahtuma-alue ja rajoittamaan yleisön liikkumista. Käytettävien aitojen on oltava riittävän tukevarakenteisia, etteivät liikkuvat yleisömassat saa kaadettua niitä. Lisäksi aitojen läheisyydessä on hyvä olla riittävästi valvontaa, ettei luvattomia aidan ylityksiä pääse tapahtumaan. Aidoilla pyritään myös lisäämään alueen turvallisuutta siten, että niillä rajoitetaan yleisön pääsyä vesistöjen läheisyyteen tai muihin alueisiin, jotka voivat olla yleisölle vaarallisia. Pellavarockin tapauksessa aidoilla myös estetään yleisöä turmelemasta tapahtuma-aluetta ympäröivää metsikköä, joka on luonnonsuojelualuetta.

7 TULOSTEN ANALYSOINTI JA RAPORTOINTI

Omien havaintojeni perusteella Pellavarockin tapahtuma-alueen suurimpia ongelmia ovat anniskelualueen sijaitseminen aivan alueen laidalla, mistä ei ole kovinkaan hyvä näköyhteys esiintymislavoille, sekä ihmisten hankala kulku alueelle ympäristön epätasaisuuden vuoksi. Alueen epätasaisuus aiheuttaa tapaturmariskejä myös niille kävijöille, jotka liikkuvat alueella alkoholin vaikutuksen alaisina. Sateisella ilmalla asiakkaiden kulkuväylät muuttuvat mäkisessä maastossa nopeasti mutaisiksi ja siten myös liukkaiksi, mikä osaltaan lisää onnettomuuksien mahdollisuutta. Lisäksi tapahtuman katselualueelle johtaa vain yksi kapeahko kulkureitti, joka voi ruuhkautua helposti ihmismassojen liikkua alueelle ja alueelta pois. Kuviosta 1 näkyy selvästi tämän kulkureitin kapeus ja korkeuserojen vaihtelu alueen sisällä.

KUVIO 1: Kulkureitti alueelle

Tapahtuma-alueen esiintymislavat sijaitsevat nykyisellään ainoalla mahdollisella paikalla eli rinteiden juurella. Kuitenkin yleisöaluetta olisi mielestäni mahdollista laajentaa siirtämällä esiintymislavoja hieman taaksepäin lähemmäksi rantaviivaa. Tosin tällöin esiintyjien backstage-alue pienenesi jonkin verran, mutta havaintojeni mukaan tapahtuman esiintyjillä on varsin reilusti taukotilaa lavojen takana eikä bändien vaihtojen aikana tapahtunut suurempaa ruuhkautumista. Tavallisesti bändit lähtevät pois tapahtuma-alueelta pian oman esiintymisensä jälkeen, joten backstage-alueen ihmismäärä pysyy jotakuinkin vakiona koko tapahtuman ajan.

Seuraava kuva (Kuvio 2) on otettu Pellavarockin katselualueen takaosasta ennen tapahtuman alkamista. Kuvan keskellä näkyvät tapahtuman esiintymislavat, jotka on sijoitettu rinteiden juurelle. Lavojen edustalla on asianmukaisesti pystytetyt melakka- eli paineaidat. Oikeassa reunassa oleva pressulla suojattu katos on miksaus-

teltta, josta ohjataan tapahtuman ääni- ja valotekniikkaa. Pellavarockin nykyinen anniskelualue jää kuvasta katsottuna alueen vasemmalle puolelle. Ympäröivän puuston määrästä voidaan myös nähdä, että Pellavarockin tapahtuma-alue sijaitsee hyvin luonnonläheisellä paikalla.

KUVIO 2: Tapahtuman katselualue ja esiintymislavat

Pellavarockin anniskelualue on sijainniltaan hieman syrjässä tapahtuman keskipistettä ajatellen, joten näköyhteys esiintymislavoille on heikko. Tästä syystä Pellavarockin asiakkaat eivät käytä anniskelualueen palveluita niin paljon kuin olisi toivottavaa. Seuraava kuva (Kuvio 3) on otettu anniskelualueen myyntipisteestä ennen tapahtuman alkamista. Kuvan oikeasta reunasta alkaa jyrkkä mäki, joka jatkaa anniskelualueetta rinnettä alas noin 20 metriä.

KUVIO 3: Anniskelualue

Pellavarockin wc-tilat sijaitsevat katselualueen molemmilla laidoilla, ja ne on sijoitettu havaintojeni mukaan varsin onnistuneella tavalla, joten tältä osin en löytänyt korjattavaa tai kehitettävää. Yleisöalueen oikealla laidalla oleva wc-alue koostuu siirreltävästä wc-tiloista, kuten erilaisista Bajamaja®-wc:istä, ja vasemmalla puolella olevat wc:t sijaitsevat kiinteässä wc-rakennuksessa.

Tapahtuman parkkialueet on sijoitettu läheiselle peltoaukealle, josta on lyhyt kävelymatka (n.100 m) itse tapahtuma-alueelle. Parkkialueen järjestelyistä ja vartiointista vastaa paikallinen autourheiluseura Lammin Urheiluautoilijat ry, joka perii pysäköinnistä pienen erillisen maksun. Mielestäni myös tämä menettely vaikuttaa hyvin toimivalta ratkaisulta, eikä tältä osin ole aihetta muutoksiin.

Olen merkinnyt omat ehdotukseni ongelmien korjaamiseksi liitteenä olevaan tapahtuma-alueen karttaan (Liite 1). Tiivistettynä esittämäni kehittämisehdotukset ovat seuraavat:

- 1) Anniskelualueen siirtäminen kentän takaosaan, joka on maastoltaan tasaisempi ja josta on paremmat näköalat esiintymislavoille.
- 2) Vaihtoehtoisen kulkuväylän luominen katselualueelle nykyisen anniskelualueen läpi.
- 3) Kulkuväylien raivaaminen kivistä ja kannoista sekä tasoittaminen, jotta reitit alueelle muuttuisivat esteettömämmiksi.
- 4) Esiintymislavojen siirtäminen hieman taaemmaksi, jolloin katselualue laajenisi ja siten tapahtuman yleisökapasiteetti kasvaisi.
- 5) Oheismyyntipisteiden lisääminen nykyiselle anniskelualueelle ja vaihtoehtoisen kulkuväylän (kohta 2) varrelle.

On melko hankalaa arvioida kuinka radikaalisti nämä esittämäni ehdotukseni tulisivat käytännössä vaikuttamaan Pellavarockin alueen toimivuuteen. Olen kuitenkin vankasti sitä mieltä, että näistä viidestä kehittämissuunnitelmasta olisi selkeästi hyötyä Pellavarockin kehittämisessä. Erityisesti uskon, että anniskelualueen ja oheispalvelupisteiden myynti tulisi kasvamaan uusien sijaintien myötä. Lisäksi koko tapahtuma-alue tulisi hyödynnettyä tehokkaammin, jos yleisö pääsisi liikkumaan väljemmin vaihtoehtoisia kulkureittejä pitkin. Toisaalta tällöin myös järjestysmiestarve saattaisi nousta, koska yleisön liikkeitä olisi hankalampi pitää silmällä. Kokonaisuudessaan alueen väljentäminen nykyisestä toisi yleisölle lisää liikkumatilaa ja samalla myös asiakkaiden tyytyväisyys todennäköisesti paranisi entisestään.

Pellavarock-alueen kehittäminen erilaisilla järjestelyratkaisuilla ei anna kovinkaan monia vaihtoehtoja, koska tapahtuman varsinainen järjestämispaikka sijaitsee jyrkässä rinteessä ja on alueena melko pieni, kuten tekstiin liitetystä kuvasta voidaan nähdä. Suurin osa tapahtuman järjestelyistä ja toteuttamisratkaisuista on tehty vuosien kokemuksen perusteella, joten eri vaihtoehtoja on todennäköisesti mietitty aikaisemminkin ja lopulta päädytty nykyiseen toimintamalliin.

Mielestäni Pellavarockin kehittämisen kannalta paras vaihtoehto olisi uuden järjestämispaikan etsiminen ja kartoittaminen. Ainoastaan tällöin yleisömäärien todellinen kasvattaminen olisi mahdollista, ja siten myös Pellavarockin nostaminen suurten rockfestivaalien joukkoon. Tähän kuitenkin vaikuttaa eniten se, mitkä ovat järjestävän organisaation todelliset tavoitteet Pellavarockin tulevaisuudelle.

8 YHTEENVETO JA OMA ARVIOINTI

Koen, että päätökseni lähteä tutkimaan Pellavarockin tapahtuma-alueen kehittämiskohteita käyttämällä omakohtaista havainnointiani osoittautui melko onnistuneeksi ratkaisuksi. Minulla oli jo entuudestaan hyvät pohjatiedot kyseisestä tapahtumasta, koska olin ollut kävijänä tapahtumassa useita kertoja ennen tämän opinnyhtetyön tekemistä. Näin ollen pystyin keskittämään huomioni selkeästi eri osa-alueiden toimivuuteen tai toimimattomuuteen. Tapahtuman tunteminen entuudestaan saattaa olla myös negatiivinen asia, koska tällöin voi jäädä näkemättä joitakin tärkeitä epäkohtia, joihin ensikertaa tapahtumassa vierailleet voivat kiinnittää huomiota. Myös havainnoinnin objektiivisuus voi kärsiä, koska itselläni oli jo valmiiksi selkeä mielikuva Pellavarockista.

Havainnoimalla keräämäni tieto Pellavarockin tapahtuma-alueesta auttoi hahmottamaan mitkä osa-alueet tapahtuman sisällä vaativat erityistä huomiota alueen kehittämässä ja mitkä ratkaisut ovat toimivia sellaisenaan. Havaintojeni tieteellisestä luotettavuudesta minulla ei ole käsitystä, koska luotettavien tutkimushavaintojen tuottaminen edellyttää havainnoijalta monipuolista havainnointikoulutusta, kuten jo aikaisemmin luvussa 2.2 mainitsin. Tekemistäni havainnoista oli kuitenkin paljon hyötyä tämän opinnyhtetyön kirjoittamisessa, koska pystyin näkemään tapahtuman puitteet ja alueen palvelut käytännössä.

Uskon kuitenkin, että kirjaamani kehittämisehdotukset auttavat opinnyhtetyön toimeksiantajaa, Pellavan Takoajat ry:tä, järjestämään tulevaisuudessa entistä parempia Pellavarock-tapahtumia. Vaikka ehdotukseni eivät toteutuisikaan suunnitteleamalla-

ni tavalla, toivottavasti ne kuitenkin antavat ajattelemisen aihetta järjestävälle organisaatiolle.

Oma työskentelyni tämän opinnäytetyön tekemisessä oli mielestäni melko jaksottaista, mistä johtuen työn valmistuminen kesti aavistuksen verran kauemmin kuin mihin olin varautunut. Aloitin työn varsinaisen tekemisen joulukuussa 2007, jolloin myös tapasin ensimmäistä kertaa toimeksiantajayhdistyksen Pellavan Takojat ry:n puheenjohtajan Jouni Rantasen. Tapaamisen yhteydessä käymämme keskustelu antoi runsaasti hyvää taustatietoa Pellavarockin järjestämisestä ja selkeytti tämän opinnäytetyön tavoitteita. Keskustelimme lähinnä vuoden 2008 Pellavarockin järjestelyistä ja tapahtumassa toteutettavista muutoksista edellisvuosiin verrattuna.

Kevättalven ja kevään 2008 aikana kirjoitin jonkin verran teoriaosuutta ja tapahtuman esittelyä, mutta kesän aikana en tehnyt työn eteen juuri mitään. Näin jälkikäteen ajateltuna olisin voinut kirjoittaa keväällä työn teoriaosuuden lähes valmiiksi, jolloin syksyille olisi jäänyt enemmän aikaa itse tulosten ja kehittämissuositusten laatimiseen. Tämän opinnäytetyön kannalta oleellisinta oli itse Pellavarockin järjestämispäivä 9.8.2008 ja oma osallistumiseni tapahtumaan, minkä ansiosta pystyin tekemään havaintoja järjestelyjen onnistumisesta käytännössä ja niiden pohjalta miettimään, millä tapahtuman osa-alueilla olisi parantamisen varaa. Pääsääntöisesti tapahtuman järjestelyt toimivat moitteettomasti, eikä loppujen lopuksi löytänyt niin paljon kehittämiskohteita, kuin olin työn suunnitteluvaiheessa ajatellut. Pääasiallisena syynä tähän on Pellavarockin rajallinen tapahtuma-alue, joka ei anna kovinkaan paljon vaihtoehtoja palvelujen, esiintymislavojen tai kulkureittien sijoittamiselle.

Havainnoinnin käyttö osoittautui melko hyväksi ja loogiseksi tavaksi kerätä tietoa Pellavarockin tapahtuma-alueesta, vaikka se olikin ennakoitua haastavampaa. En ehkä osannut hyödyntää kaikkia tekemiäni havaintoja parhaalla mahdollisella tavalla, koska itselläni ei juuri ollut aikaisempaa kokemusta havainnoinnin käytöstä tiedonkeruun välineenä. Tämä tapaus kuitenkin paransi valmiuksiani käyttää havainnointia tehokkaammin eri yhteyksissä.

Opinnäytetyöprosessi kaikkine osa-alueineen on ollut opettavainen ja monipuolinen kokonaisuus, josta on varmasti ollut hyötyä itselleni ja toivottavasti myös työn toimeksiantajalle. Työn tekeminen on ehdottomasti parantanut omia valmiuksiani toimia itsenäisesti suhteellisen laaja-alaisen projektin parissa. Olen oppinut hyödyntämään eri lähteistä kerättyä tietoa paremmin sekä soveltamaan hankittua tietoa tämän opinnäytetyön aihepiiriin sopivaksi. Kirjallinen ilmaisukyky on myös kehittynyt jonkin verran tämän opinnäytetyön kirjoitusprosessissa. Ainoana haittapuolena tästä opinnäytetyöprosessista mieleeni tulee vain se, että opinnäytetyön tekeminen on vaatinut ehkä liian paljon aikaa ja vaivaa verrattuna työstä saatavaan opintopistemäärään.

LÄHTEET

Allen, J., O'Toole, W., Harris, R. & McDonnell, I. 2005. Festival and Special Event Management. 3rd edition. John Wiley & Sons Australia, Ltd. Milton.

Bowdin, G., McDonnell, I., Allen, J. & O'Toole, W. 2001. Events Management. Great Britain: Reed Educational and Professional Publishing Ltd.

Eskola, J. & Suoranta, J. 2000. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. 5. painos. Tampere: Vastapaino.

Getz, D. 2005. Event Management & Event Tourism. 2nd edition. New York: Cognizant Communication Office.

Goldblatt, J. 2002. Special Events. 3rd edition. New York: John Wiley & Sons, Inc.

Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka? : Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Suomen Liikunta ja Urheilu ry.

Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen, V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: WSOY.

Luonnonsuojelulaki 1096/1996. Annettu Helsingissä 20.12.1996.

Matthews, D. 2008. Special Event Production. 1st edition. Oxford: Elsevier, Inc.

Rantanen, J. Projektijohtaja. Pellavan Takoajat ry, Lammi. Haastattelu 4.12.2007.

Shone, A. 2001. Successful event management: A practical handbook. London, Continuum.

Shone, A. & Parry, B. 2004. Successful event management: A practical handbook. 2nd edition. London, Thomson Learning.

Vallo, H. & Häyrinen, E. 2003. Tapahtuma on tilaisuus – opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Helsinki: Tietosanoma.

Valtioneuvoston asetus ammattikorkeakouluista 352/2003. Annettu Helsingissä 15.5.2003.

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Helsinki: Tammi.

Vilka, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Helsinki: Tammi.

Vuoripuro, J. 2007. Suurten yleisötilaisuuksien turvallisuusopas. Helsinki: Suomen pelastusalan keskusjärjestö.

ELEKTRONISET LÄHTEET

Pellavarock 2008. Anthology 1992-2000 [verkkójulkaisu]. Pellavan Takoijat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_1992-2000

Pellavarock 2008. Anthology 2001 [verkkójulkaisu]. Pellavan Takoijat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_2001

Pellavarock 2008. Anthology 2002 [verkkójulkaisu]. Pellavan Takoijat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_2002

Pellavarock 2008. Anthology 2003 [verkkójulkaisu]. Pellavan Takoijat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_2003

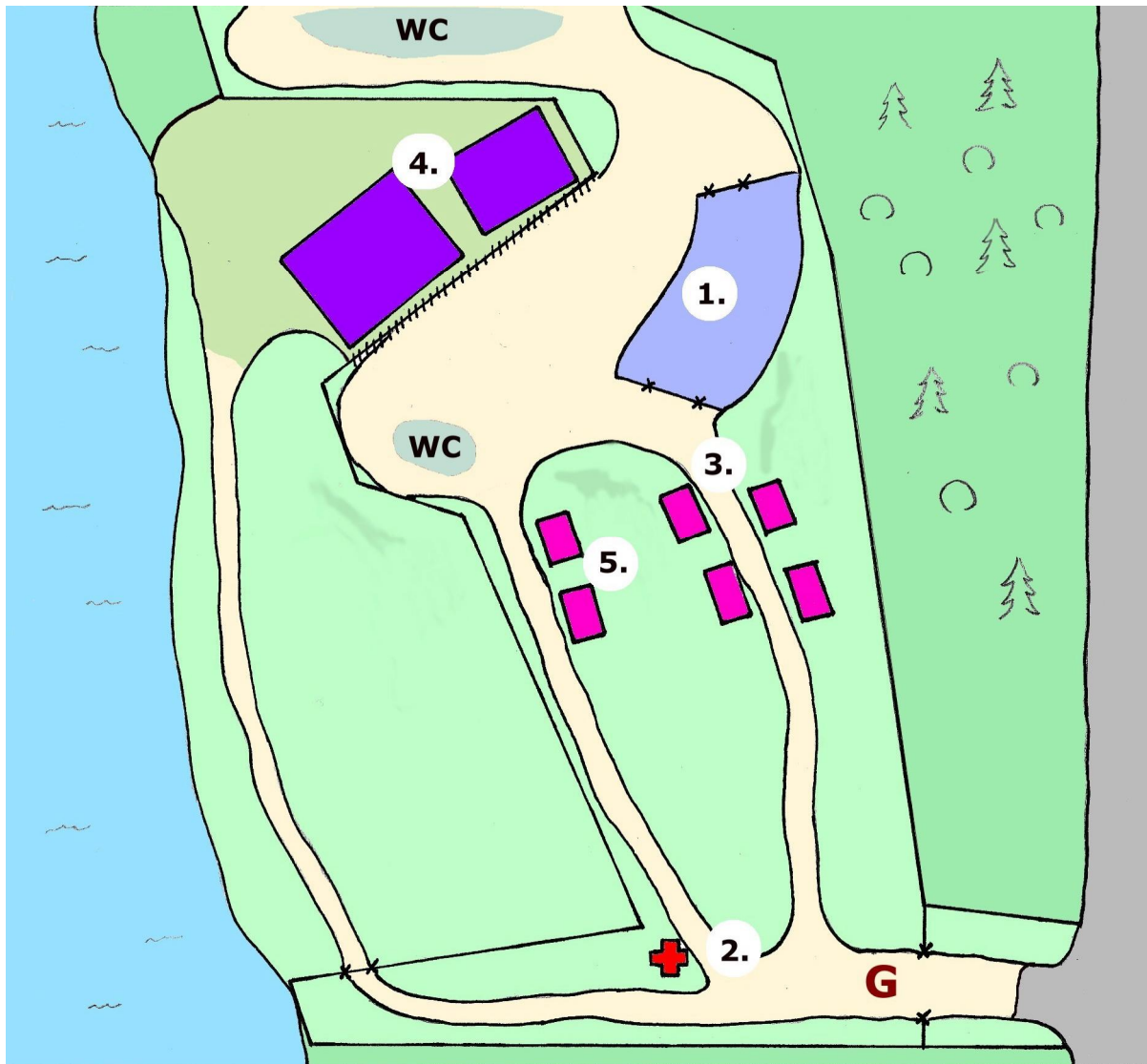
Pellavarock 2008. Anthology 2004 [verkkojulkaisu]. Pellavan Takojat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_2004

Pellavarock 2008. Anthology 2005 [verkkojulkaisu]. Pellavan Takojat ry [viitattu 1.10.2008]. Saatavissa:

http://www.pellavarock.fi/index.php?page=anthology_2005

Festivaalialueen kartta

– Esiintymislavat

– Anniskelualue

– Myyntikojut

– Pääportti

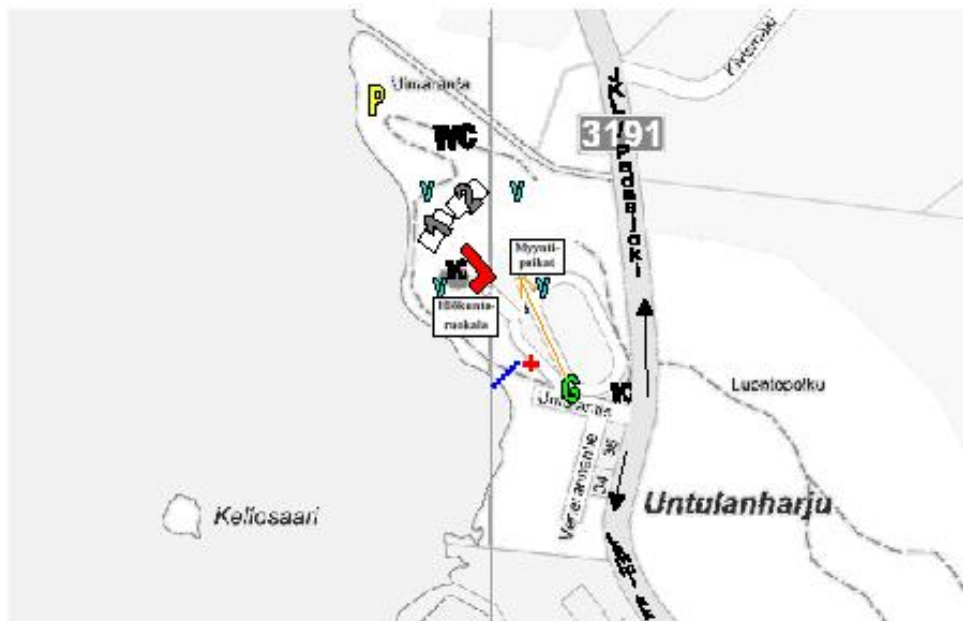
– Ensiapu

– Backstage-alueen portti

Aluekartta / map of festivalarea

G = pääportti ja narikka
1 = pää- eli Infernolava
2 = kakkos- eli Miasmalava
V = vesipisteet
WC = vessat ja pissipurjeet
P = paikoitus vain työtehtäviin tuleville
 - - - = backstageportti
 = anniskelualue (K-18)
 = ensiapu
Myyntipaikat = paitoja, levyjä, ruokaa
Hlöökuntaruokala vain passilaisille!

G = maingate & luggage deposit
1 = main- aka Infernostage
2 = small- aka Miasmastage
V = water
WC = toilets
P = parking only for workers & media
 - - - = backstagegate
 = beer & cider (K-18)
 = first aid
Myyntipaikat = food, cd's & shirts for sale
Hlöökuntaruokala = cafeteria **ONLY** for workers and media & VIP.

Soittoaikataulu Pellavarock 2008

Ovet aukeaa 11:30

INFERNO

FAKESMÄ

	Hateform 12.00 (35min)
Tracedawn 12.50 (35min)	
	MyGrain 13.40 (40min)
Kiuas 14.35 (60min)	
	Sotajumala 15.50 (45min)
Rytmihäiriö 16.50 (50min)	
	Korpiklaani 17.55 (60min)
Bloodbath 19.10 (90min)	

Ovet suljetaan 21.30

ALUEELLE SALLITUT / EI-SALLITUT TAVARAT :

- muovipullot (max. 2 litran kokoinen) voi tuoda sisään
- kerrallaan max. 4kpl 0,5ltr / 1kpl 2ltr pulloa (alkoholittomia ei lasketa kiintiöön!)
Nouda lisää tarvittaessa narikasta!
- EI lasipulloja, tölkkejä, kanistereita taikka tonkkia
- normaalit kamerat ja digikamerat sallittuja, EI videokamerat !
- EI aseita, pitkiä ketjuja tai piikkirannekkeita, saati moottorisahaa
- niittivoissa ja kaulapannoissa niitin maksimipituus 3 cm! (asetus teräaseista)
- EI traktoria, mopoa tai muutakaan kulkuvälinettä
- EI lemmikkielämiä alueelle sisään!
- laukun voit viedä alueelle, jos suostut sen tarkistamiseen portilla, muussa tapauksessa se pitää jättää narikkaan
- EI telttoja, grillejä tms. leirintävälineitä alueelle
- sisälle PITÄÄ viedä hurtti huumori ja leppoisa meininki !

Varaa mukaasi henkilöllisyystodistus, sillä vain täysi-ikäinen voi viedä alueelle alkoholia sisältäviä juomia!

